

VERSLAG WERKGROEP

Onderwerp	:	Werkgroep Zonnepark N18 Eeltinkveld – nummer 1
Datum	:	13 januari 2021
Locatie	:	Digitaal
Aanwezig	:	Lid namens Natuur en Milieu Haaksbergen), omwonende, omwonende, lid namens Imkervereniging De Heidebloem, lid namens Buurtschap Brummelo, Cor Kraal (vicevoorzitter Energiecoöperatie Haaksbergen (ECH)), Harld Schuldink (projectleider Pure Energie), Petra Bakker (adviseur vergunningen Pure Energie), Ira Hesp (omgevingsmanager Pure Energie)
Afwezig	:	

Dit verslag op hoofdlijnen is een weergave van de eerste vergadering van de werkgroep voor Zonnepark N18 Eeltinkveld.

Agenda:

1. Kennismaking: wie is wie? En waarom neem je deel aan de werkgroep?
2. Stand van zaken
3. Werkgroep: procesafspraken
4. Landschappelijke inpassing en ecologische versterking
5. Werkwijze landschappelijke inpassing
6. Planning
7. Financiële participatie
8. Vragen en vervolg

1. Kennismaken

- De bijeenkomst wordt geleid door de omgevingsmanager van Pure Energie.
- In de teams-bijeenkomst zijn aanwezig: twee omwonenden, een vertegenwoordiger van de Imkervereniging De Heidebloem, een vertegenwoordiger van Natuur en Milieu Haaksbergen, een vertegenwoordiger van Buurtschap Brummelo en medewerkers van Energiecoöperatie Haaksbergen en Pure Energie.
- Vertegenwoordiger Buurtschap Brummelo: actief in groep in Brummelo, zijn al een tijd bezig met het opzetten van een AED-netwerk. Wil in eerste instantie geïnformeerd worden, daarom vanavond aangehaakt.
- Omwonende: aangehaakt omdat ze mogelijk buurvrouw wordt van het toekomstige zonnepark. Vindt het belangrijk om nu aangehaakt te zijn, in dit stadium kun je nog meepraten en meedenken.
- Omwonende: was aanwezig op de informatiebijeenkomst, is in de basis geen voorstander van zon op agrarische grond. Naar aanleiding van de informatiebijeenkomst heeft de omwonende zich er verder in verdiept. Vindt dat als het er komt, er goed moet worden nagedacht over de maatschappelijke toevoeging en landschappelijk inpassing. Omwonende komt er elke dag langs, dus een goede landschappelijke inpassing is belangrijk.
- Natuur en Milieu Haaksbergen: aangehaakt is de voorzitter, volgt de discussie energietransitie in Haaksbergen al lange tijd. Heeft bijvoorbeeld ook inspraak geleverd op de beleidsvorming. Doelstelling: als er een zonnepark komt, moet dat zo goed mogelijk landschappelijk worden ingepast. Vindt dat de zonneladder moeten worden gevolgd, waarbij er eerst moet worden gekeken naar de daken. Indien er een zonnepark komt op landbouwgrond, moet er goed nagedacht worden over de landschappelijke inpassing. Wil graag een bijdrage leveren aan de landschappelijke inpassing.
- Imkervereniging De Heidebloem: volgt energietransitie op de voet. Geïnteresseerd in nieuwe technieken, zoals zonnepanelen op geluidswallen of zonnepanelen die onderdeel zijn van het wegvlak. Wil graag ook een bijdrage leveren aan de landschappelijke inpassing.

- De initiatiefnemers stellen zich kort voor. Aangeschoven is de vicevoorzitter van Energiecoöperatie Haaksbergen. Een belangrijk onderdeel van het plan is dat de omgeving mede-eigenaar kan worden van het zonnepark. Inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties kunnen lid worden van de coöperatie, zo mee-investeren in het zonnepark en worden daardoor samen eigenaar van een deel van het zonnepark. Pure Energie is een duurzaam energiebedrijf uit Enschede dat zonne- en windparken door heel Nederland ontwikkelt. De opgewekte stroom wordt verkocht aan klanten. Voor dit initiatief zijn vanavond de omgevingsmanager, de adviseur vergunningen en de projectleider aangesloten.
- De ECH gaat kort in op het opmerkingen met betrekking tot zon op agrarische grond in relatie tot zon op dak. Het is en-en-en: en windmolens en zon op dak en zon op land. Daarom wordt er ook in de gemeente Haaksbergen ingezet op zon op land. Bovendien zijn niet alle daken geschikt. Dit heeft met de constructie te maken. Ook zien we vaker dat er moeilijkheden zijn met de verzekering. De ECH is met geïnteresseerden in gesprek over de plaatsing van zonnepanelen op daken in de gemeente Haaksbergen. Momenteel gaat dit om projecten met een totaal aantal van ongeveer 4.000 zonnepanelen. Daarnaast worden particulieren door Energiecoöperatie Haaksbergen gestimuleerd voor zon op dak. Via zon op het veld, dus ook via dit project met Pure Energie, bieden we in samenwerking met de lokale installateurs de inwoners van Haaksbergen de mogelijkheid zonnepanelen aan te schaffen tegen de inkoopprijs van het project zon op het veld. In dit geval dus via Pure Energie.

2. Stand van zaken

- De omgevingsmanager geeft in het kort een omschrijving van het Zonnepark N18 Eeltinkveld. Daarbij wordt stilgestaan bij de locatie, de grootte en de opbrengst van het beoogde zonnepark.
- De omgevingsmanager geeft weer welke activiteiten tot nu toe zijn uitgevoerd, vanaf het eerste contact met de gemeente Haaksbergen, de bekendmaking van het idee in de omgeving tot aan de informatieavond voor omwonenden.
- Er is een quickscan flora en fauna uitgevoerd. De quickscan flora en fauna is een oriënterend onderzoek. Door middel van een veldbezoek en bureauonderzoek is beoordeeld welke natuurwaarden verwacht worden in het plangebied en is gekeken naar de mogelijke aanwezigheid van beschermde plant- en diersoorten. Ook is gekeken of de plannen mogelijk een negatief effect hebben op Natura 2000-gebieden en provinciaal beschermde Natuurmonumenten. Indien beschermde soorten voorkomen, kan een vervolgonderzoek noodzakelijk zijn. Een extern bureau heeft hiervoor een eerste concept opgeleverd. Er zijn in de basis geen bijzondere natuurwaarden of beschermde soorten aangetroffen die vervolgonderzoek noodzakelijk maakt.
- Stand van zaken beleid gemeente Haaksbergen: In december 2020 zijn de ontwerp Beleidsregels Zonnevelden ter inzage gelegd, deze kan je [hier](#) vinden. Deze ontwerp Beleidsregels Zonnevelden worden naar verwachting aan het einde van het eerste kwartaal/begin tweede kwartaal van 2021 vastgesteld door de gemeenteraad en dient als toetsingskader voor de initiatieven voor zonneparken in de gemeente Haaksbergen. Er wordt naar verwachting in eerste instantie maximaal 40 hectare aan zonneparken vrijgegeven. De gemeente Haaksbergen heeft het idee om de plannen voor de zonneparken te beoordelen op basis van een scoringslijst (lokaal eigenaarschap, landschappelijke inpassing, procesparticipatie, etc.). Op basis hiervan worden de plannen van de zonneparken geselecteerd.
- Er is nog geen principeverzoek of omgevingsvergunningsaanvraag voor Zonnepark N18 Eeltinkveld ingediend. Het idee wordt eerst verder uitgewerkt met (met name) de werkgroep.

3. Werkwijze en procesafspraken

- De initiatiefnemers vinden het belangrijk dat de omgeving goed geïnformeerd en betrokken is bij de verdere planvorming. De omgevingsmanager dankt de aanwezigen nogmaals voor hun deelname aan de werkgroep.

- De bedoeling is om op basis van de (nog) vast te stellen onderwerpen een aantal bijeenkomsten voor de werkgroep te organiseren. Hoe vaak en wanneer dit plaatsvindt bepaalt de werkgroep in gezamenlijkheid. Het tijdsplan inzake de vaststelling van het beleid voor zonneparken in de gemeente Haaksbergen is hierin leidend.
- De initiatiefnemers nemen de inbreng van de omgeving serieus en doet er veel aan om deze inbreng in het plan een plek te geven. Indien dit niet mogelijk is, lichten de initiatiefnemers zo uitgebreid mogelijk toe waarom dat niet kan. De uiteindelijke beslissing of iets onderdeel van het plan wordt, ligt bij de initiatiefnemers: zij moeten namelijk de investeringen doen in het uiteindelijke zonnepark en zijn er verantwoordelijk voor dat het zonnepark voldoet aan wet- en regelgeving, financiële haalbaarheid en overige eisen en normen.
- De omgevingsmanager geeft aan dat het belangrijk is dat iedereen zijn of haar mening kan geven in de werkgroep. Zo komen inhoudelijke discussies op tafel komen, waarbij in alle redelijkheid overlegd wordt of het plan (deels) kan worden aangepast aan wensen vanuit de omgeving.
- De volgende onderwerpen worden besproken in de werkgroep: Landschappelijke inpassing en ecologische versterking (incl. benodigde onderzoeken), inrichting omgevingsfonds, mogelijkheden lokaal eigenaarschap, uitvoering werkzaamheden (en impact op de omgeving) en beheer van het zonnepark.
- De omgevingsmanager nodigt iedereen uit, wanneer zij andere bespreksonderwerpen in relatie tot het zonnepark hebben, dit kenbaar te maken.
- De omgevingsmanager wil graag na elke werkgroep samen afspraken maken over bij de communicatie naar de omgeving, achterban en gemeente, zodat iedereen goed geïnformeerd blijft.

4. Landschappelijke inpassing en ecologische versterking

- De adviseur vergunningen geeft in het kort weer wat de stand van zaken is omtrent het gemeentelijk beleid, zie ook '2. Stand van zaken'.
- Volgens de ontwerp Beleidsregels Zonnevelden mag de radiaal van 50 meter gemeten vanaf de as van de N18 niet gebruikt worden voor het aanleggen van een zonnepark. Deze strook mag wel onderdeel zijn van de landschappelijke inpassing van een zonnepark. De radiaal langs de N18 is naar eigen inschatting zichtbaar gemaakt op een aanvullende kaart in de presentatie.
- Het plangebied ligt grotendeels in zogenoemde jonge ontginningslandschap (klein hoekje in oude kampenlandschap), deze zijn aangewezen als geschikt voor zonneparken in de ontwerp Beleidsregels Zonnevelden.
- Er wordt gekozen voor een zogenoemde 'zuid opstelling' van de zonnepanelen met ruimte tussen de rijen. Hierdoor krijgt de grond onder de zonnepanelen nog voldoende licht en water, waardoor de kwaliteit van de bodem behouden blijft. Ook willen de initiatiefnemers een bijdrage leveren aan (het verbeteren van) de lokale vegetatie en (habitaten van) insecten en vogels. Hiermee sluiten de initiatiefnemers aan bij de ontwerp Beleidsregels Zonnevelden van de gemeente Haaksbergen.
- Ontwerp Beleidsregels Zonnevelden gemeente Haaksbergen: De maximale hoogte van de zonnepaneelopstelling is 2,5 meter vanaf maaiveld en het zonneveld wordt voor een periode van maximaal 25 jaren gebruikt.
- Ontwerp Beleidsregels Zonnevelden gemeente Haaksbergen: Maximaal 80% wordt gebruikt voor het zonneveld (inclusief onderhoudspaden) en minimaal 20% ruimte voor kwaliteitsinvestering in natuur en landschap. De initiatiefnemers houden zich aan de Gedragscode Zon op Land waarbij wordt uitgegaan dat minimaal 25% van het plangebied onbedekt van panelen blijft en wordt ingevuld met landschappelijke inpassing.
- Ten slotte wordt een dwarsdoorsnede en een afbeelding ter illustratie besproken.

6. Werkwijze landschappelijke inpassing en ecologische versterking

- Er wordt besproken om een eerste ontwerp te laten maken op basis van input vanuit de werkgroep, om vervolgens dit eerste ontwerp weer te bespreken in een volgende bijeenkomst.
- Imkervereniging De Heidebloem: suggestie om kruidenmengsel toe te passen. Het kruidenmengsel moet niet alleen gericht zijn op bijen, maar in het algemeen op insecten. Deze mixen zijn goed beschikbaar.
- Imkervereniging De Heidebloem: houd rekening bij de landschappelijke inpassing met ratten en steenmarters, deze kunnen mogelijk schade brengen aan de installatie.
- Natuur en Milieu Haaksbergen: vind de afbeelding die getoond is ter illustratie (afbeelding zonnepanelen + kruidenrijk mengsel) er veelbelovend uitzien en ziet hier graag aansluiting bij voor binnen in het park (rondom de panelen).
 - ➔ Omwonende: de afbeelding met betrekking tot het kruidenrijke mengsel ziet er nu goed uit, maar in de winter wellicht niet.
 - ➔ Natuur en Milieu Haaksbergen: het beeld zal in de winter anders zijn. Maar ook als het 'dood' is heeft het zijn waarde, bijvoorbeeld voor vogels.
- Natuur en Milieu Haaksbergen: ook te denken valt aan een voedselbos. Mogelijke invulling: frambozen, bosaardbeien, bosbessen en bramen op lagere hoogtes. Dit zal ook prima kunnen onder de zonnepanelen. Aangegeven wordt dat mensen hier over het algemeen warm voor lopen.
 - ➔ Pure Energie: moeten we hierbij denken aan een voedselbos voor dieren of voor mensen?
 - ➔ Natuur en Milieu Haaksbergen: voor zowel dieren als mensen.
 - ➔ Pure Energie: voor dieren zal hiervoor aansluiting kunnen worden gezocht binnen het park, voor voedselachtige struiken kan dit enkel langs de randen omdat het park niet vrij toegankelijk zal zijn.
- Omwonende: ik kijk er niet rechtstreeks op, er zit onder andere een houtwal voor. Houd wel rekening met het zicht vanuit woningen, bijvoorbeeld door de aanbreng van bosschages. Struiken moeten in de winter ook groen zijn en het zicht in die periode op de zonnepanelen ontnemen.
 - ➔ Omwonende: wellicht zou je ook kunnen kiezen voor een houtwal.
 - ➔ Natuur en Milieu Haaksbergen: ziet een houtwal (gedeeltelijk) rondom het zonnepark ook als goede mogelijkheid. Te denken valt aan een landschapshaag zoals een "Gelderse haag" met diverse soorten waaronder de meidoorn of krent. Aangegeven wordt dat er wordt gekeken of er samen met Imkervereniging De Heidebloem een lijst met geschikte vegetatie kan worden aangeleverd.
- Omwonende: brengt de landschappelijke inpassing zoals een haag en een kruidenmengsel qua onderhoud niet veel werk met zich mee?
 - ➔ Natuur en Milieu Haaksbergen: een haag zul je moeten bijwerken, maar qua werk valt dit mee. Een kruidenmengsel is ook prima bij te werken. Neem het onderhoud van de groenvoorziening ook in het plan.
- Natuur en Milieu Haaksbergen: houd rekening met het hekwerk, zodat klein wild er bijvoorbeeld onder door kan.
- Omwonende: suggestie voor een informatiepunt. Hier kun je bijvoorbeeld laten zien hoeveel elektriciteit het zonnepark opbrengt en wat er gedaan is voor de biodiversiteit.
- De initiatiefnemers geven aan ze de input vanuit de werkgroep waarderen en mee zullen nemen richting de landschapsarchitect. Aan de hand hiervan zal een eerste schets worden opgesteld.
- Omwonende: wat gebeurt er na afloop van de exploitatieperiode met de grond?
 - ➔ Pure Energie: de omgevingsvergunning is tijdelijk en wordt afgegeven voor 25 jaar, de bestemming blijft ongewijzigd. Na 25 jaar zal de grond terug gebracht worden in de oorspronkelijke staat, namelijk agrarische grond.
 - ➔ Omwonende: kan dat zo maar? Je creëert met dit plan een pluspunten ten goede van de biodiversiteit die je in een later stadium ongedaan maakt. Het zou jammer zijn als er meer biodiversiteit gecreëerd is,

die je daarna weer teniet doet. De omwonende geeft aan dat dit punt wellicht buiten de initiatiefnemers ligt en dat dit meer de taak is voor de gemeente Haaksbergen.

- ➔ Pure Energie: Na de exploitatieperiode zal de grond weer agrarisch worden ingevuld. Wellicht zijn er tegen die tijd wel ontwikkelingen gaande dat er niet meer wordt aangesloten bij de monocultuur, maar dat er een diverse invulling kan worden gegeven. Verder wordt aangegeven dat de grond in eigendom blijft van de grondeigenaar, hier ligt dus ook de zeggenschap na afloop van de exploitatieperiode.

7. Financiële participatie

- De omgevingsmanager geeft aan dat de initiatiefnemers bij elk zonnepark een omgevingsfonds instellen. Dit betekent dat er na ingebruikname van het zonnepark 15 jaar 50 eurocent per opgewekte megawattuur in een omgevingsfonds gestort wordt. De besteding hiervan zal gezamenlijk met de werkgroep bepaald worden.
 - ➔ Omwonende: Het fonds moet bij voorkeur de nabije omgeving ten goede komen. Vindt de besteding aan het AED-netwerk in Brummelo een prima idee.
- Een belangrijk onderdeel van het plan is dat de omgeving mede-eigenaar kan worden van het zonnepark, via Energie Coöperatie Haaksbergen. Inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties kunnen lid worden van deze coöperatie, kunnen zo mee-investeren in het zonnepark en worden daardoor samen eigenaar van een deel van het zonnepark.

8. Vragen en vervolg

De volgende bijeenkomst van de werkgroep staat gepland op **maandag 10 februari 2021 om 19.00 uur**. Naar verwachting zal dit vanwege de coronamaatregelen weer een digitale bijeenkomst worden. Centraal onderwerp is de bespreking van de eerste schets van het landschappelijk inpassingsplan.

- Omwonende: geeft aan dat dat het mogelijk wenselijk is om een zonnepark te bezoeken als referentie.
 - ➔ Pure Energie: een excursie doen we vaker, in coronatijd ligt dat wellicht wat moeilijker. We zullen kijken of we een lijst met goede referenties kunnen aanleveren.
- Omwonende: wat is de omgeving?
 - ➔ Pure Energie: dit is altijd maatwerk. Gelet wordt bijvoorbeeld op het zicht dat direct omwonenden kunnen hebben op het zonnepark. Er wordt geprobeerd om altijd aan te sluiten bij een natuurlijke omlijning van het gebied.
- Imkervereniging De Heidebloem: waar gaat de stroom naar toe?
 - ➔ Zeer waarschijnlijk naar het onderstation nabij Henk Pen.

Acties	Wie
Voorbereiding volgende werkgroep (10 februari 2021)	Energiecoöperatie Haaksbergen en Pure Energie
Nadenken over eventuele aanvullende bespreekonderwerpen voor de werkgroep	Allen
Referentielijst aanleveren van zonneparken	Energiecoöperatie Haaksbergen en Pure Energie
Nadenken over een lijst van geschikte vegetatie voor het zonnepark	Natuur en Milieu Haaksbergen en Imkervereniging De Heidebloem